

Tid Tisdagen den 22 oktober 2019 kl. 17.00 – 17.20
Plats Bolindersalen, Tekniska nämndhuset
Justering Torsdagen den 31 oktober 2019, §§ 1-7, 9, 13-18, 21-22

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Tisdagen den 22 oktober 2019, §§ 8, 10-12, 19-20, 23

Katarina Luhr

Emilia Bjuggren

Närvarande

Beslutande ledamöter:

Katarina Luhr (MP) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Torbjörn Erbe (M)

Fritz Lennaárd (M)

Alexandra Grimfors (M)

Jonas Nilsson (M)

Christoffer Jönsson (L)

Gunnar Caperius (C)

Felix Antman Debels (S)

Jakob Sahlin (S)

Urban Emson (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Joel Tekle-Georgis (S)

för Arvand Mirsafian (V)

Sinikka Suutari (S)

för Alva Holm Katsoulis (V)

Ersättare:

Per Hagwall (M)

Mattias Hallberg (M)

Anders Lindell (MP)

Maja Boström (C)

Sofia Tahko (KD)

Mona Wallsén (-)

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Anna Hadenius, Timmie Aspelin, Gustaf Landahl,
Daniel Persson, Emily Tjäder samt borgarrådssekreteraren Cindy Falquet
och personalföreträdaren Luis Lopez §§ 1-21, 24-25

§ 18

**Motion om central kostnhet för hållbar mat i stadens
verksamheter av Olle Burell (S) och Emilia Bjuggren (S)
Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/846**

Dnr 2019-14261

Beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden besvarar remissen enligt följande:

I somras antog kommunfullmäktige en ny stadsövergripande matstrategi. Strategin ska bidra till en bättre folkhälsa och minskad miljö- och klimatpåverkan genom de livsmedel och måltider som köps in, produceras och serveras i stadens verksamheter.

Vi i den grönbåa majoriteten har höga ambitioner för stadens klimat- och miljöarbete, i vilket matstrategin är en viktig del: den sätter en ny riktning för Stockholms arbete med mat och måltider i och med att den fokuserar på att minska stadens klimatbelastning från mat. För att den ska ge resultat kommer arbetet utvecklas med att löpande följa upp mat och måltiders påverkan på hälsa, miljö- och klimat.

Motionärerna vet om att arbetet med implementeringen av strategin pågår. I enlighet med det som står i själva dokumentet så har ett nätverk med samordningsfunktion inrättats för att säkerställa implementeringen och uppföljningen av strategin samt kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. Och precis som det lyder i strategin är tanken att nätverket på sikt skulle kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Men det är uppenbart att det krävs ekonomiska och organisatoriska förutsättningar inför inrättandet av en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider. Det är inget beslut som fattas utan ett välunderbyggt underlag. För detta behöver ett antal frågor utredas närmare, bland annat om vilka behov som finns av ett centralt stöd förutom nätverksarbete och rådgivning, frågor om uppdrag, mandat en sådan enhet borde ha för att kunna verka effektivt.

Hänsyn behöver också tas till andra pågående processer bland annat inom upphandlings- och inköpsområde och budgetuppdrag. I samband med budgeten för 2020 har exempelvis kommunstyrelsen fått i uppdrag att utreda mått och mätmetoder för att beräkna måltidernas klimatpåverkan genom koldioxidutsläpp, samt intensifiera arbetet med

matavfallsinsamling. Det kommer att utgöra en del av underlaget för kommande målsättningar.

Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 7 oktober 2019.
Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

- 1 Godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen samt att därutöver anföra följande:

En stor del av stockholmarnas klimatpåverkan kommer från den mat vi äter. För att klara mål om minskade utsläpp från maten måste vi ta ansvar för hur vi gemensamt kan erbjuda klimatsmarta måltider i våra offentliga verksamheter.

Matstrategin, som den förra majoriteten arbetade fram, ska leda till att staden minskar sin negativa påverkan på djur, miljö och människors hälsa. Strategin var ute på remiss redan hösten 2018 men det dröjde ett halvår innan ärendet skrevs fram till kommunfullmäktige. Fördröjningen har fått flera konsekvenser. Ett exempel är att utbildningsnämnden hann anta egna riktlinjer för måltider utan att kunna ta hänsyn till den stadsövergripande strategin. Ett annat exempel är modellen för att beräkna, följa upp och redovisa miljö- och klimatpåverkan från stadens måltider inte hunnit bli klar i tid för att kunna införa mål och indikatorer i stadens budget. Som flera remissinstanser lyft fram är det avgörande att denna modell kommer på plats. Men på grund av majoritetens fördröjning står vi nu inför ett förlorat år.

En annan del av matstrategin handlar om att inrätta ett nätverk för att säkerställa implementering, kontinuerlig uppföljning, kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte. I strategin står att nätverket på sikt ska kunna utvecklas och formaliseras till en enhet med övergripande ansvar för stadens mat och måltider.

Miljöförvaltningen lyfter i sitt remissvar fram flera argument för varför en samordningsfunktion är avgörande för arbetet framöver. En samordningsfunktion behövs eftersom staden har ett så stort antal måltidsverksamheter organiserade i flera olika förvaltningar. Förvaltningen skriver att samordningsfunktionen behöver:

- sprida och utveckla stadens olika riktlinjer och policys för måltider
- införa och genomföra stadens nya matstrategi
- utveckla stadens livsmedelsupphandlingar för stadens samtliga måltidsverksamheter
- samordna insatser för att främja kunskaps-, erfarenhets- och informationsutbyte mellan alla måltidsverksamheter i staden
- bidra till ett gemensamt engagemang och ansvar att genomföra matstrategin
- bidra till att utjämna variationer i kostkompetens i stadens måltidsverksamheter.
- göra utbildningsinsatser för att möta efterfrågan på vegetariska alternativ, minimera matsvinnet samt möta kraven på livsmedelssäkerhet
- ta fram ett system för att snabbt kunna få ut viktig information om livsmedel vid särskilda händelser till ansvariga i stadens samtliga måltidsverksamheter
- etablera ett system för att kontinuerligt samla in, sammanställa och redovisa bland annat totala antalet brukare och serverade portioner, andelen ekologisk och klimatsmart mat och andelen matsvinn för att ta fram underlag för planering av stadens måltider och för uppföljning av måltidernas miljöpåverkan
- sammanställa information för att kunna utvärdera kvaliteten på och förutsättningar för ett jämnt utbud i stadens måltidsverksamheter, bland annat vad gäller kökens utrustning, bemanning (kökschefer, kockar, köksassistenter), hel- eller deltidstjänster, kompetensnivå, med mera
- vara en känd nod för staden internt men även en tydlig mottagare som kan ta emot och besvara frågor från externa aktörer om livsmedel och måltider som rör hela staden
- samlat och tydligt kommunicera stadens arbete med matstrategin till brukare, anhöriga, stockholmare och omvärlden för att redovisa och uppmärksamma att staden har ett aktivt arbete med goda, hälsosamma och klimatsmarta måltider i stadens verksamheter.

Några av punkterna är enligt miljöförvaltningen en förutsättning för att kunna genomföra, följa upp och utvärdera stadens matstrategi i enlighet med dess målsättningar. Idag finns ingen sådan samlad information. Det saknas även ett gemensamt kostdatabassystem i staden för planering av gemensamma menyer, beräkning av måltidernas näringsinnehåll och uppföljning av måltidernas klimatpåverkan.

Det är uppenbart att en enhet med stadsövergripande ansvar för stadens mat och måltider skulle vara ett avgörande viktigt stöd för stadens verksamheter. Det är fel att ställa en enhet mot ett nätverk. Enheten kan med fördel ha ett samordningsansvar för det stadsövergripande nätverket. Klimatet måste gå före skattesänkningar och enheten inrättas redan nu.

- 3) Urban Emson (SD) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Katarina Luhr (MP) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Katarina Luhr (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

Reservation

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Urban Emson (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Särskilt uttalande

Urban Emson (SD) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Sverigedemokraterna motsätter sig motionen från Socialdemokraterna att skapa en central enhet med samkoordinerings ansvar för all mat i skola vård och omsorg.

Det är givetvis viktigt att ha kontroll över kostnaderna inom verksamheterna för livsmedel och måltider samt att minska matsvinnet och ha pålitlig statistik över antalet serverade måltider. SD ser positivt på åtgärder att bättra på detta. Dock anser vi att detta bör och kan göras väl inom nuvarande organisationsformer med rätt stöd från centrala förvaltningar och tjänstemän.

Det Socialdemokraterna motionerar om är i praktiken att skapa en helt ny myndighet inom kommunen med totalansvar för allting som har med mat, livsmedel och måltider att göra på alla skolor, förskolor och äldreboenden i Stockholm. Eventuellt skall dussintals nya tjänstemän och byråkrater anställas. Dessa byråkrater på denna myndighet inom myndigheten skall sedan på makronivå sitta och bland annat detaljstyra och kontrollera över varje enskild skolas och varje enskild äldreboendes matkassa och lunch meny för att bestämma över vad de själva tycker att elever och brukare samt boende och patienter bör äta på mikronivå. Skapandet av denna myndighet riskerar att öka stadens kostnader för löner, lokaler, verktyg och administration samt logistik och upphandlingar med miljontals kronor per år.

Sverigedemokraterna anser att varje enskild skola, äldreboende och verksamhet själva med de barn och gamla som äter där skall bestämma vad som serveras till lunch/middag efter sin egen budget som de tilldelats. Skolorna och äldreboendena har ändå goda möjligheter att köpa in och tillaga ekologisk närproducerad mat i sina kök och kan själva välja att ha någon eller ett par dagar i veckan med vegetarisk kost efter behov och önskan och samtidigt själva införa åtgärder för att minska matsvinnet med stöd från staden. Skolorna och äldreboendena skall även själva bestämma vilka råvaror de köper in och varifrån. Gärna lokala odlare, bönder, grossister eller torghandlare.

Sverigedemokraterna ser försöket till införande av en central kostenhet som en kostsam och onödig åtgärd. Det skulle också i en framtid kunna möjliggöra beslut som exempelvis tvingande införande av strikt vegankost på skolor, sjukhus och äldreboenden mm med förbud på fisk och kött – något som redan idag diskuteras och förespråkas aktivt i vissa partier och rörelser, också det någonting som SD anser inskränker individernas rättigheter och medborgarnas väl.

Ersätтарыttrande

Sofia Tahko (KD) instämmer i särskilt förslag från ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP), Torbjörn Erbe m.fl. (M), Christoffer Jönsson (L) och Gunnar Caperius (C).

Vid protokollet
Timmie Aspelin